

Primària

Llengua 5

Programació

Unitat 4

1. Presentació de la unitat
2. Objectius didàctics
3. Continguts de la unitat/Criteris d'avaluació/Estàndards d'aprenentatge avaluable
4. Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge (Portfolio)
5. Competències: descriptors i acompliments
6. Tasques
7. Estratègies metodològiques
8. Recursos
9. Eines d'avaluació
10. Mesures per a la inclusió i l'atenció a la diversitat
11. Autoavaluació del professorat

1. PRESENTACIÓ DE LA UNITAT

Títol

Es pa i sa coca

Descripció de la unitat

El text narratiu inicial ens farà de suport per introduir la literatura de tradició oral de les Balears. En aquest cas es tracta d'una rondalla de Formentera, que servirà per motivar l'alumnat a l'expressió oral a partir dels continguts que s'hi tracten i al coneixement d'alguns aspectes de la realitat dels nostres avantpassats. Així mateix l'alumnat coneixerà algunes peculiaritats de l'article.

Continuarem l'anàlisi de les relacions semàntiques entre les paraules diferenciant els diversos significats de les paraules polisèmiques, que trobarem numerats dins d'una entrada de diccionari.

Recordarem el concepte de nom, n'identificarem i els classificaran atenent diversos criteris en comuns i propis, individuals i col·lectius, concrets i abstractes.

Identificarem els aplecs de lletres que formen dígrafs, és a dir que representen un únic so i separarem les síl·labes de paraules que en contenen per tal de presentar la norma ortogràfica de partició dels dígrafs.

Analitzarem el contingut i la finalitat d'una autobiografia i el compararem amb el gènere textual vist la unitat anterior, la biografia.

Un altre aspecte de la comunicació oral que treballarem serà la presentació que fem de nosaltres mateixos: quina informació cal donar atenent la finalitat de la presentació.

Continuarem l'anàlisi de llenguatge literari analitzant dues figures retòriques fonamentals: la comparació i la metàfora.

Arran del contingut de la lectura inicial, en la Tasca, reflexionarem sobre la responsabilitat que implica tindre una mascota.

Temporització:

Novembre

2. OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Desenvolupar les quatre habilitats lingüístiques bàsiques: llegir, escriure, parlar i escoltar.
- Llegir i comprendre textos literaris de la tradició oral.
- Dramatitzar fragments de textos procedents de la tradició literària popular.
- Usar i adquirir lèxic nou.
- Identificar els diversos significats de paraules polisèmiques.
- Diferenciar les classes de noms.
- Conèixer els dígrafs i partir-los correctament.
- Detectar i entendre informació o idees rellevants explícites als texts.
- Entendre recursos literaris com la comparació i la metàfora.
- Conèixer textos i autors destacats de la literatura balear.
- Participar en jocs lingüístics.

3. CONTINGUTS DE LA UNITAT - CRITERIS D'AVUACIÓ - ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura i comprensió d'una rondalla. • Identificació dels significats d'una paraula polisèmica. • Reflexió sobre la relació que tenen els diversos significats d'una paraula polisèmica. • Ús del diccionari. • Identificació de noms. • Classificació de noms atenent diversos criteris: comuns i propis, individuals i col·lectius i concrets i abstractes. • Aplicació de la regla ortogràfica d'escriure amb majúscula els noms propis. • Identificació dels dígrafs. • Aplicació de la regla ortogràfica de partició de dígrafs o no en fer la separació sil·làbica. • Lectura i comprensió del contingut i de la finalitat d'una autobiografia. • Narració oral de l'autobiografia. • Respecte de les normes en la comunicació oral de presentar-se davant d'una persona desconeguda. • Identificació i comprensió de figures retòriques: la comparació i la metàfora. 	1. Llegir i comprendre textos literaris de la tradició oral.	1.1. Llegeix una rondalla. 1.2. Analitza el contingut del text en les activitats de comprensió.
	2. Detectar i entendre informacions o idees rellevants explícites als textos.	2.1. Reflexiona sobre alguns costums culinaris de les Balears. 2.2. Relaciona el contingut de la narració amb vivències personals.
	3. Dramatitzar fragments de textos procedents de la tradició literària popular.	3.1. Participa en la representació d'un fragment d'una rondalla.
	4. Diferenciar en el diccionari els significats de paraules polisèmiques.	4.1. Utilitza el diccionari per a localitzar els significats de les paraules polisèmiques. 4.2. Identifica quin significat d'una paraula polisèmica dels que aporta el diccionari s'adequa al context.
	5. Classificar noms atenent diversos criteris.	5.1. Identifica els noms en una oració. 5.2. Classifica els noms en comuns i propis, individuals i col·lectius i concrets i abstractes. 5.3. Utilitza els noms presentats.
	6. Identificar els dígrafs i fer la separació sil·làbica correcta de paraules que en contenen.	6.1. Localitza dígrafs en paraules donades. 6.2. Sap quins dígrafs es poden partir i quins no en fer la separació sil·làbica. 6.3. Aplica la norma de partició dels dígrafs en partir una paraula a final de síl·laba.
	7. Identificar les característiques d'una autobiografia.	7.1. Redacta una autobiografia.
	8. Expressar-se oralment amb pronunciació, entonació ritme i volum adequats.	8.1. Es presenta donant la informació adequada a la situació comunicativa en què es troba.

<ul style="list-style-type: none"> • Creació de comparacions amb les estructures donades. • Redacció de metàfores a partir d'unes pautes donades. • Interès per la lectura de textos literaris. • Interès per diversos aspectes de la cura de les mascotes com a mitjà per a desenvolupar la competència lingüística. • Reflexió i avaluació sobre el procés d'aprenentatge propi. • Interès per millorar el treball propi. • Respecte pel treball dels companys i les companyes. 	9. Identificar i comprendre comparacions i metàfores.	<p>9.1. Observa i comprèn l'estructura de les comparacions.</p> <p>9.2. Analitza i comprèn el mecanisme de creació de metàfores.</p> <p>9.3. Crea comparacions i metàfores seguint unes pautes donades.</p>
	10. Conèixer textos i autors destacats de la literatura de les Balears.	10.1. Llegeix un poema de Miquel Costa i Llobera i identifica comparacions i metàfores.
	11. Mostrar interès per la lectura de tot tipus de textos.	11.1. Llegeix amb autonomia.
	12. Participar en jocs lingüístics.	<p>12.1. Troba noms en una sopa de lletres.</p> <p>12.2. Completa un poema amb noms trobats en una sopa de lletres.</p>
	13 Fomentar l'autoavaluació i la reflexió en el procés d'aprenentatge propi.	13.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.

4. SELECCIÓ D'EVIDÈNCIES PER AL DOSSIER D'APRENTATGE (Portfolio)

Els estàndards d'aprenentatge mostren el grau d'assoliment dels criteris d'avaluació des de la mateixa descripció i concreció del criteri. Per tal de facilitar el seguiment del desenvolupament de cada estàndard cercarem evidències de l'alumnat que en mostrin l'evolució en cada un d'aquests.

En l'annex d'avaluació es proposa un dossier d'aprenentatge d'evidències per als estàndards d'aprenentatge. El quadre següent suggereix una selecció d'algunes d'aquestes possibles evidències. El professorat podrà substituir-les per d'altres que consideri més rellevants per al desenvolupament del seu grup.

Libre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF)

Estàndards d'aprenentatge avaluable	Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge
1.1. Llegeix una rondalla.	<ul style="list-style-type: none"> • Proposta de textos del LA. • Selecció d'activitats del QA.
1.2. Analitza el contingut del text en les activitats de comprensió.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
2.1. Reflexiona sobre alguns costums culinaris de les Balears.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
2.2. Relaciona el contingut de la narració amb vivències personals.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
3.1. Participa en la representació d'un fragment d'una rondalla.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
4.1. Utilitza el diccionari per a localitzar els significats de les paraules polisèmiques.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
4.2. Identifica quin significat d'una paraula polisèmica dels que aporta el diccionari s'adequa al context.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Fitxa de reforç dels RF.
5.1. Identifica els noms en una oració.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats d'ampliació de la PD.
5.2. Classifica els noms en comuns i propis, individuals i col·lectius i concrets i abstractes.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
5.3. Utilitza els noms presentats.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA.

5.1. Localitza dígrafs en paraules donades.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç de la PD.
5.2. Sap quins dígrafs es poden partir i quins no en fer la separació sil·làbica.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
6.3. Aplica la norma de partició dels dígrafs en partir una paraula a final de síl·laba.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
7.1. Redacta una autobiografia.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
8.1. Es presenta donant la informació adequada a la situació comunicativa en què es troba.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
9.1. Observa i comprèn l'estructura de les comparacions.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
9.2. Analitza i comprèn el mecanisme de creació de metàfores.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
9.3. Crea comparacions i metàfores seguint unes pautes donades.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
10.1. Llegeix un poema de Miquel Costa i Llobera i identifica comparacions i metàfores.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
11.1. Llegeix amb autonomia.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Proposta de comprensió lectora dels RF.
12.1. Troba noms en una sopa de lletres.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
12.2. Completa un poema amb noms trobats en una sopa de lletres.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
13.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del Repàs de la unitat del LA. • Dianes i rúbriques de l'annex d'avaluació. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.

5. COMPETÈNCIES: DESCRIPTORS I ACOMPLIMENTS

Competència	Descriptor	Acompliment
<i>Comunicació lingüística.</i>	Comprendre el sentit dels textos escrits.	Llegeix, comprèn i valora els textos presentats.
	Usar el coneixement de les estructures lingüístiques i de les normes ortogràfiques i gramaticals a l'hora d'elaborar textos escrits.	Reconeix el valor de la llengua com a eina de comunicació i com a objecte d'observació i anàlisi. Coneix, respecta i valora les normes ortogràfiques que regulen la partició de dígrafs. Identifica el significat concret d'una paraula polisèmica en un context concret. Identifica les classes de noms. Relaciona un nom comú i el propi corresponent i un d'individual i el col·lectiu corresponent.
	Respectar les normes de comunicació en qualsevol context.	Identifica i usa els elements útils per a millorar la comunicació oral: presentacions.
	Elaborar textos de diferents tipus de manera creativa i amb sentit literari.	Adquireix i usa vocabulari adequat a contextos diversos. Expressa idees, emocions, vivències i opinions.
	<i>Pla lector:</i> Divertir-se amb la lectura.	Valora la lectura com a font d'entreteniment i plaer.
<i>Competència matemàtica competències bàsiques en ciència i tecnologia.</i>	Manejar el llenguatge matemàtic amb precisió en qualsevol context.	Sap que els noms col·lectius en singular fan referència a més d'un element. Identifica la numeració del diccionari que indica els diversos significats d'una paraula.
	Respectar i preservar la vida dels éssers vius de l'entorn immediat.	Cerca informació sobre les atencions i cura de les mascotes.
	Aplicar mètodes científics rigorosos per tal de comprendre millor la realitat que ens envolta.	Ordena cronològicament les dades presentades en una autobiografia.

<i>Competència digital.</i>	Fer servir fonts diverses per a la recerca d'informació.	Utilitza diccionaris digitals. Consulta pàgines web relacionades amb la tasca proposada.
	Manejar eines digitals per a la construcció de coneixement.	Usa els recursos digitals associats a la unitat.
<i>Aprendre a aprendre.</i>	Aplicar estratègies per a la millora del pensament creatiu, crític, emocional, interdependent...	És constant en el treball. Aplica els continguts apresos en les produccions orals i escrites.
	<i>Intel·ligències múltiples:</i> Desenvolupar les diferents intel·ligències múltiples.	Reflexiona i participa en el procés d'aprenentatge. Para atenció a aprendre i a memoritzar conceptes. Dramatitza textos com a millora de la comprensió lectora i de l'expressió oral.
<i>Competències socials i cíviques.</i>	Desenvolupar la capacitat de diàleg amb els companys i companyes en situacions de convivència i treball i per a la resolució de conflictes.	Té l'hàbit de presentar-se en les situacions que ho requereixen.
	<i>Educació en valors:</i> Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.	Respecta els moments de conversa i reflexió entre els companys en situacions comunicatives a l'aula.
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.</i>	Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves.	Reflexiona i participa en el procés d'aprenentatge. Està motivat per acabar i presentar el treball d'una forma acurada. Mostra una actitud participativa, aportant idees i opinions, en les activitats proposades.
	Appreciar la bellesa de les expressions artístiques i dels fets quotidians.	Valora els recursos literaris dels textos: metàfora i comparació. Valora la riquesa de la tradició literària oral i escrita.

6. TASQUES

Llibre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF) / Llibre digital (LD)

Tasca 1: Llegim i comprenem la lectura

- Seguim els suggeriments metodològics de la PD per a la realització i la valoració de la lectura.
- Escoltam l'enregistrament de la lectura que acompanya el LA o en el LD.
- Responem les activitats sobre la lectura del LA, de la PD i Feim el treball cooperatiu de la PD.
- Realitzam les activitats proposades en el LD.
- Completam amb el text i les activitats del QA.

Tasca 2: La polisèmia

- Introduïm el concepte de polisèmia amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentam els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Completam amb les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 3: Classes de noms

- Recordam el concepte de nom i en diferenciem les classes amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentam els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Feim el treball cooperatiu de la PD.
- Completam amb les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 4: Els dígrafs. La partició dels dígrafs

- Recordam el concepte de dígraf amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Introduïm el concepte de partició de paraules a final de línia amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentam els conceptes de la tasca en les galetes del LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Feim les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 5: L'autobiografia

- Reflexionam sobre el contingut de l'autobiografia amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentam els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Feim el treball cooperatiu de la PD.
- Completam amb les activitats del QA.

Tasca 6: Presentacions

- Reflexionam sobre la conveniència de presentar-se amb els suggeriments metodològics de la PD.

- Presentam els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Completam amb la comprensió oral dels RF.

Tasca 7: La comparació i la metàfora

- Introduïm els conceptes de comparació i metàfora amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentam els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.

Tasca 8: Tasca final: mascotes

- Realitzam la tasca competencial de la unitat del LA amb el suport dels suggeriments metodològics de la PD.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Reflexionam sobre la cura de les mascotes a partir de les activitats del LA.

Tasca 9: Repàs de la unitat

- Introduïm el repàs dels continguts apresos amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Feim les activitats de repàs de la unitat del LA i del LD.
- Ampliam el treball de repàs amb les activitats del QA, si no l'hem fet servir abans.
- Recopilam les activitats per al dossier d'aprenentatge (Portfolio) de l'alumnat.
- Reflexionam sobre el procés d'aprenentatge amb les rúbriques i les dianes de l'annex d'avaluació.

7. ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES

En el desenvolupament de les tasques es fan servir diverses estratègies metodològiques:

- Treball reflexiu individual en el desenvolupament de les activitats individuals.
- Fixació de rutines per a facilitar i millorar el treball de l'alumnat.
- Realització de treballs en grup i individuals.
- Treball en grup cooperatiu: agrupar l'alumnat en grups de 3 o 4 i usar les estructures d'aprenentatge cooperatiu suggerides en la PD del professorat per a treballar els principis de definició de l'objectiu grupal, d'interdependència positiva i d'interacció cara a cara.
- Reforç del paper actiu de l'estudiant en l'aprenentatge.
- Ús dels textos per a treballar l'expressió oral ajudant l'estudiant a estructurar correctament les seves produccions orals i escrites.
- Posada en comú en gran grup després del treball individual o grupal.
- Reforç de l'atenció als altres i a les seves opinions.
- Respects de les normes bàsiques de la comunicació.
- Cercles d'aprenentatge.
- Exposició del professorat.
- Iniciació en el maneig de diferents eines de treball com ara el diccionari.

- Reforç de l'hàbit de presentar-se.

8. RECURSOS

Aquests materials de suport poden reforçar i ampliar l'estudi dels continguts d'aquesta unitat:

- Els quaderns d'activitats, complementaris al llibre de l'alumnat.
- Les activitats d'ampliació i de reforç incloses en la proposta didàctica.
- Els recursos fotocopiables de la proposta didàctica: activitats de reforç i d'ampliació, prova d'avaluació per a la unitat, un treball de comprensió lectora sobre un text expositiu, una fitxa per a millorar la comprensió oral i dictats per a reforçar els continguts ortogràfics de la unitat.

Altres materials

- Diccionari.
- Bingo ortogràfic.
- Joan Castelló. *Rondaies de Formentera*. Institut d'Estudis Eivissencs.

Recursos digitals

- El CD d'àudio que acompanya el llibre de l'alumnat amb l'enregistrament de les lectures, els dictats i altres activitats amb suport auditiu.
- El llibre digital que permetrà fomentar l'ús de les TIC a l'aula emprant els recursos digitals que s'hi inclouen:
 - Enregistrament i recursos per a treballar la lectura inicial.
 - Dos enregistraments de cada dictat proposat en el llibre de text, un llegit a velocitat normal i un altre llegit més lentament per a usar-lo en el moment del dictat.
 - Activitats interactives sobre la polisèmia, les classes de noms i els dígrafs i la partició d'aquests a final de línia.
- Diccionaris digitals.
- Arran dels continguts de la lectura i la tasca podem visitar webs sobre la cura de les mascotes.

9. EINES D'AVALUACIÓ

- Registre d'avaluació (en l'annex d'avaluació).
- Prova d'avaluació de la unitat (en els recursos fotocopiables).
- Uns altres recursos: rúbrica, diana, etc. (en l'annex d'avaluació).

10. MESURES PER A LA INCLUSIÓ I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

- Quines dificultats i potencialitats preveig en el grup durant el desenvolupament de la unitat?
- Com minimitzaré les dificultats?
- Quines necessitats individuals preveig en el desenvolupament de la unitat?

- Quins recursos i estratègies farà servir per a atendre les necessitats individuals?

11. AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT

- Quin percentatge d'alumnes han assolit els objectius d'aprenentatge de la unitat?
- Què és el que millor ha funcionat en aquesta unitat?
- Què canviaria en el desenvolupament de la unitat el pròxim curs? Per què?